

Mi se pa pridružimo s svoje strani želji restavradorjev: naj živi spomin državljana, učenika in dostojanstvenika tudi v bodoče!¹⁾

¹⁾ Nekateri beležke o Rolandinu našel bode čitatelj v delih Ivana di Andreia. Pisali so pa o njem tudi: Sarti, Schiassi, Moratori, Masini, Ghirarducci, Fontana, Panciroli, Durante, Jantuzzi, Müllert, Rybisch, Merkel, Lavigny in drugi; prim. istotako: Michelozzi v „Monitore del notariato“, januv. 1882; in „La Notaria“ Organo official y unico de los Notarios de Cataluna, G. XV., št. 733.

Kratek pregled zakona z dne 15. julija 1890 o beležništvu na Pruskem in o sodnem ali beležniškem poverilu podpisov.

Spisal dr. Vlad. Pappafava.

Že naslov zakona: „zakon, obsežajoč določila o beležništvu in o sodnem ali beležniškem poverilu podpisov“ znači, da ni zakon, ki bi jednotno urejeval vse beležništvo, ampak ima samo nekatera preminjajoča ali dopolnilna določila te materije, kar nam potrjujejo tudi njegova vsebina in zraven spadajoči motivi, kakor tudi dotična komisijska poročila in zbornične obravnave. Komisijsko poročilo imenuje toraj ta zakon tudi z vso pravico in značilno samo pomožni ali zasilni zakon.

Spoznala se je sicer davno potreba, da bi se moralo beležništvo na jednotni podlagi na novo urediti ne samo na Pruskem, ampak v vsi nemški državi, in posebno se je ta misel oživela zopet z zakonom o sodni organizaciji z dne 27. januvarija 1877, in se je zahtevalo po resolucijah v poslaniški, kakor tudi v gospodski zbornici, da se ta misel uresniči, toda realizovanje te misli razbilo se je doslej vsled težkoč v izvršitvi, katere so se pokazale v praksi.

Akoravno toraj zakon z dne 15. julija 1890, kakor se je omenilo, ne urejuje in neče urejevati beležništva jednotno, je

vendar pomemben napredek na tem polju zakonodavstva, ker je odpravil najhujše nepravilnosti, katere so bile dotlej, in katere so nastale vsled različnosti določil o beležništvu, in ker je vpeljal najnujnejše reforme, katere so bile ravno v trenutku potrebne.

Ako si nekoliko ogledamo njegovo vsebino, najdemo, da navaja zakon, primerno njegovemu preje naznačenemu namenu, vrsto določil o beležništvu brez gotove notranje zveze.

V §-u 1. navaja določilo, katero je podlaga za jednotnost v tej materiji, in jo pripravlja, da odslej ne bo več narodnost kot Prusi, ampak kot Nemci sploh predpogoj usposobljenosti za doseg beležniškega mesta in da (§ 2.) odslej ne sme beležnik izvrševati svojega urada samo v mejah svojega bivališča, ampak v mejah dotičnega višjesodnega okraja. Glede tega, kje se odkaže beležniku bivališče, določuje zakon (§ 3.) omeje, da mora beležnik na ukaz pravosodnega ministerstva eventuelno v mestih z več kakor 100.000 prebivalci imeti svoje stanovanje in svojo pisarno v določenem mestnem delu. Nasprotno odpravil je pa zakon (§ 5.) za priče listin zahtevo, da morajo biti pruske narodnosti in zahtevo pogojnega bivališča. Željo, katero se je imelo že dolgo, in katero se je izreklo večkrat in nujno, izpolnil je § 4., kateri določuje, da v prihodnjosti ni treba pritegniti instrumentnih prič, ali, če teh ni, družega notarja k notarskim aktom, razun v slučajih, v katerih je oseba, katera akt naroči ali izvrši, slepec, glušec ali mutec, ali če se napravlja javne ali mistične oporoke. S tem odpravila se je vendar enkrat starodavna formaliteta, katera se je že davno preživela, in katera je samo ovirala notarja pri izvrševanju njegovega poklica na najbolj neprijetni način, ne da bi dala občinstvu katere posebne važnosti. Drugo oprostitev v postopanju daje tudi § 6., kateri zahteva za osebe, ki naj akt izvrše, pa ne znajo pisati, prisotnost podpisne priče samo pri prečitanju in odobrilu dotične listine, in § 7., po katerem je treba številke zemljiškega katastra zapisovati samo s številkami in svote in data, katera se ponavljajo v isti listini samo enkrat s črkami.

Naslednji §-i 8. do 12. navajajo določila o načinu poverila in potrdila podpisov (§ 8.), vsled novih zakonov in ukazov o kolkovnem davku, kateri so med tem izišli, potrebne premembe

kasiranja kolkov za napravljene listine (§ 9.), o pisanju beležniškega registra (§ 10.) in depozitne knjige (§ 11.) in konečno o dolžnosti notarjev, da morajo biti v njihovih pisarnicah razgrnjeni seznamki onih oseb, ki se ne smejo dopustiti kot priče (§ 5.) ali morajo posluževati se pravnega zastopnika (§ 12.). To so pa določila, katera so velikega pomena samo za prakso, katera pa za bistvo notarijata sploh, čeravno važna, ker dotlej ni bila ta materija urejena, vendar niso tako odločilnega pomena, kakor preje navedena

V svojem zadnjem delu (§ 13. do 15.) določuje naš zakon pravila za slučaj, ako je notar na dopustu, ali če je vsled bolezni, ali vsled katerega drugega razloga zadržan, da ne more opravljati svojih posel. Tedaj mora listine, katere hrani, itd. izročiti okrajnemu sodišču ali namestniku, katerega si sam izvoli, in katerega mora potrditi pravosodni minister (izvoliti se mora izmed pravnikov, vsposobljenih za sodništvo) in ne sme med tem vršiti lastnih uradnih činov. Namestnik uraduje pod lastno odgovornostjo in onega, katerega nadomešča, in na stroške le-tega. Ako notar zamudi, postaviti si v slučaj, da je zadržan, namestnika, tedaj mora pristojno okrajno sodišče uradne spise notarja za čas, dokler je zadržan, prevzeti in izdajati izpiske listin, ako bi se jih zahtevalo, ali pa imenuje, na ozemlji, na katerem velja rensko pravo, na predlog prvega državnega pravdnika pristojno deželno sodišče za ta čas drugega notarja kot namestnika in začasnega hranitelja.

To so najvažnejše novote, katere je uvedel zakon z dne 15. julija 1890. l., katere so stopile 1. oktobra 1890. l. v veljavo (§ 16.) in katere pomenijo v nemškem zakonodavstvu za beležništvo nov korak za večjo jednoto in oprostitev ter dajejo opravičeno upanje, da se bode beležništvo ugodno razvijalo, in da se dospe polagoma do beležniškega reda, kateri bode obsegal vso nemško državo in bode postavljen na jednotno podlago.

